

Úvaha na téma: Funkce umění
USK_01 Úvod do uměnovědných studií
Tomáš Figura / 415356

Zamýšlím se nad pojmem funkce umění a soudím, že uvažovat o takovém tématu se dá velmi široce. Rozhodl jsem se v této práci uvažovat nad uměním a jeho funkcí, vlivu, působení na dnešní společnost. Pokusím se v následujícím textu rozebrat tři hlavní témata. Rozeberu pohled na umění a jeho vliv na člověka očima společnosti. Budu přemýšlet zda společnost bere umění za užitečné, nebo zda se dívá na umění jako na něco nepoužitelného, zbytečného. Dále budu rozebírat z mého pohledu jak společnost rozumí umění, zda se na umění dívá jako na nástroj rozvoje ducha a myslí člověka, nebo jen pouhou zábavu kde o nic nejde, nebo jestli společnost považuje umění za zavrženíhodnou lidskou činnost. Ke konci budu uvažovat nad využitím hudby v lékařské vědě.

V mém okruhu přátel jsou lidé co umění rádi mají, ale stejně tak i lidé co umění opravdu rádi nemají a považují ho za zbytečnou věc. Nechápu ho, ale ani chápat mnohdy nechtějí a já se jím nedivím. Proč nechtějí umění porozumět, proč je umění nezajímá? Domnívám se, že prezentace umění v galeriích a dalších institucích je dobrá. Velmi často se umění spojuje s inteligencí, s jakousi společenskou úrovní a to umění neponižuje. Můj názor je, že umění ponižují sami umělci. Dokud se umění nebude přibližovat stylu pěkných obrazů, které známe z dávné historie, ale bude zůstávat v jednom namalovaném pruhu na modrém plátně tak moc lidí to nezaujme. Myslím, že prezentuji názor dnešní širší společnosti. Tímto se vytrácí funkce umění, umění má povznášet, rozvíjet ducha, ale zatím mi to připomíná křesťanství ve středověké Evropě. Pokud má mít umění funkci vychovatele člověka, tak se musí i sám „vychovatel“ chovat zodpovědně, jenže to omezuje jisté prvky tvořivosti umělců. V umění je v jisté míře zvláštnost potřebná. *„Dle Platona je podstatou umělecké tvořivosti zvláštní stav „Mánie“ jakýsi druh šílenství.“** Tento názor není podle mého úsudku vyložene špatně, ale nesmí přesáhnout určitou hranici a ta hranice je velmi těžko definovatelná. Umění je velmi složitá věc a někdy je potřeba mít zdravý prostý rozum pro správné určení cesty umění aby se dostalo do oblíbenosti i širší společnosti, protože jen tak funkce umění „vychovávat“ lidi bude neefektivnější.

Je spousta lidí, kteří poslouchají Mozarta, Beethovena, znají obrazy Caravaggia etc. To je umění, které moje okolí ještě uměním uznává, ale zaručuje umělecké dílo zábavu? Je umění vážná věc, nebo zábava? Zamýšlím se a jen si potvrzuji, že velká část lidí do galerií vůbec nechodí, do hospody však ano. Znamená to, že lidé se nechtějí zabývat vážnými tématy, nebo se vážnými tématy zajímat chtějí, ale ne formou umění? Možná je umění moc složité a lidé se tím jen nechtějí zdržovat. *„Umělecká díla sama jsou velmi složitými předměty a vjemová reakce na ně je pochopitelně velmi komplikovaná a velmi úzce spjata s mnoha dalšími duševními procesy.“** Mám názor, že mnoho lidí zavrhuje umění už jen kvůli její komplikovanosti a nebo hůře pro její nevhodnost, neslušnost, jenže není se čemu divit. *„V šedesátých letech zaujal velmi drsnými a krutými obrazy, v nichž figury byly v supergroteskní nadsázce bezohledně deformovány. Jeho obraz Velké chcaní na výstavě v roce 1963 zabavila policie.“*** V dnešní době se musí ustálit definice co umění je a co umění není a z mého pohledu by se umění mělo řídit slovy L. N. Tolstého „úkolem umění je sdělovat hodnoty a morálku.“

Lékařská věda doprovází lidstvo od ranného počátku, samozřejmě v rámci jejich tehdejších znalostí a dovedností. Hudba doprovází člověka stejně tak. Dle jistě nejen mého názoru je hudba lék, pomáhá lidskou mysl uklidnit, nervozita se změní v klid. V některých případech hudba pomáhá léčit fyzické nemoci vzniklé z nejen psychosomatických příčin. Hudba pomáhá léčit nemoci jako Parkinsona,

Alzheimerera, ale může se používat i jako pomocné anestetikum. Věcně se domnívám, že pro správnou léčbu, terapii hudbou je potřeba použít i správný materiál. Jak se pozná která hudba je ta správná? Můj názor je, že každý má pro sebe svůj speciální styl hudby který mu pomáhá, ale co jednomu pomáhá může druhému uškodit. V hlavě se mi promítá otázka, jak člověk pozná co mu pomáhá a co škodí když v mysli považuje danou hudbu za krásnou, ale ve skutečnosti mu nepomáhá. Mojí odpovědí na tuto otázku je potřeba testu kde se při poslechu hudby budou sledovat i nepodmíněné, podvědomé fyzické stavy. Do tohoto zkoumání zasáhl i fyzik a fyziolog Helmholtz. „*Materiálem mu byly počítky tónů jako takových a souhlasí s Fechnerem, že je tu určitá paralela mezi elementy psychickými a procesy fyziologickými.*“*

V závěru mé práce stručně shrnu tuto úvahu. Umění se za posledních sto let výrazně změnilo a můj názor na současné umění není tak ideální jako k umění konzervativnímu. Při představě označení obrazů jako Velké chcaní, nebo Voice of Fire za kýč by se dle mého názoru mohlo umění povýšit zpět na obdivovanou tvůrčí schopnost člověka nejen pro obyčejné lidi, ale i znalce v oboru. Hudba člověku vždy pomáhala a věřím že muzikoterapie má velkou budoucnost. Není zajímavé že v současné době technikou poseté zdravotní instituce dávají čím dál více prostoru pro muzikoterapii na rozdíl od dřívějších dob? Jaké postavení bude umění asi mít za deset, dvacet, padesát let?

*SMETÁČEK, Vladimír, et al., Psychologie umění, Praha: Svoboda, 1968, ISBN 25-125-68, str. 83, 135, 40.

**BYDŽOVSKÁ, Lenka, et al., Dějiny umění / 12, Praha: Euromedia – Knižní klub a Balios, 2002, ISBN 80-242-0720-6, str. 217.